

Naročilna lista:

40 din., četrti leta za eno, mesečno
krven Jugoslavije: Celo leto 140 din. Inse-
rati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravništvo sprejema naročilno, inserate
in reklamacije.

RAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poština plačana v gotovini.

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more
govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure.
Rokopisi se ne vračajo.
Nezaprite reklamacije so poštnine proste.
Telefon interurban št. 113.

26. števil.

Maribor, dne 29. februarja 1924.

Letnik XVI.

Neva na vožnja.

Zadnji čas se je vrstilo zopet več železniških nesreč ena za drugo: V bližini Zagreba v Čulinu je zašel vlak na napačni tir in bila je velika materialna škoda. Skoro ob istem času je pa vlak v Popovači skočil s tira in nastala je še večja materialna škoda. Blizu Sunje je vlak tudi skočil s tira in poleg velike materialne škode so bile tudi številne človeške žrtve — težko in lahko ranjeni rekruti, katere so iz Srbije prevažali v Beograd. Na ljubljanskem kolodvoru je končno tudi ena lokomotiva zadela v drugo in podobno temu slučaju je še par drugih nesreč, ki sicer niso ravno velike, a bi prav lahko šle tudi v milijone ter zahtevale več človeških žrtve.

Letošnje leto se torej začneja s celo vrsto železniških nesreč, v skrbeh se pa moramo vprašati: bogzna kaj se vse pride ker se še prav dobro spominjamo, da so se tudi preteklega leta vršile razne nesreče ena za drugo. Imeli smo že parkrat cele serije železniških nesreč, kakor sedaj, vmes so pa goreli tudi gozdovi, podirali se mostovi, vode stopale iz svojih strug, drli plazovi, rušile se ceste itd. Nezgoda sicer lahko udari vsak kraj in vsako deželo, pri nas pa le moramo reči, da so razne nesreče prava in silno žalostna ilustracija naših razmer in brige ki jo državno uprava posveča javnim interesom.

Javnost čita o raznih železniških nesrečah, se plaši, zgraža in vprašuje: kdo je kriv? Pri železniških nesrečah se že par let navaja kot vzrok trohnelost železniških pragov in ljudje se v ponovnih slučajih začudeno vprašujejo: kako to, da so pragi še vedno trohneli in gnili? Na to se ne dobi odgovora. Ko je beležena ena nesreča, se lahko čaka že na drugo, o izidih preiskave se pa ne sme pričakovati, da bi prišlo kaj točnega v javnost, in da bi se nekaj ukrenilo, kar bi ljudi pomirilo ter uverilo o poštenem delu državne uprave za javne interese. Zanikernost vlade in posebej še prometnega ministra je pri nas že do dobra udomačila pravi Kismet glede nevarne železniške vožnje. Človek, če le more, vožnjo opusti, če se pa le mora vkrčiti v vagon, pa vedno z resignacijo pomisli, da bi bila to lahko tudi vožnja v smrt.

Ko državljane obdaje Kismet nevarne železniške vožnje ter drugih nesreč na vseh koncih in krajih, pa vlada kasira notranja in zunanja posojila za železnico, ki je vedno bolj zanemarjena, troši milijarde, nezaljšno zvišujejo cene za nevarno železniško vožnjo ter še drugače na vse mogoče in nemogoče načine podražuje življenje, ki pa pada v naši državi na vedno nižji tečaj vpricho zanikernosti beograjskih oblastnikov za javne za dve in interese.

Veliko železniških nesreč radi perelih in gnilih pragov se je že dogodilo na progi Beograd—Zagreb, ki ni samo najvažnejša proga za našo državo, ampak zelo važna tudi za druge države, ker vozi po njej Orientekspres za Bukarešt, Carigrad in Atene. In tudi na tej važni progi so pragi pereli, drugih zanikernosti je seveda tudi na pelege in tako se mora tudi zunanji svet v ogorčenju vprašati: kaj vendar misli beograjska vlada?

Da bi v Beogradu ne bili poučeni o stanju železnice, se ne da niti misliti, pravi in edini vzrok zanikernosti je blazna in zagrizena beograjska politika, ki ne pusti, da bi se v Hrvatsko investirali državni denar. Z izgovorom, da je treba pomagati Srbiji, ki je bila upostošena med vojno, se sedaj že pet let vlaga ves državni denar v Srbijo in v prvi in glavni vrsti v Beograd, za Hrvatsko in Slovenijo se pa niti toliko ne da, da bi se glavne proge, ceste in drugo kar je najpotrebnejše, vzdrževalo, kakor treba.

Po naših progah je nevarna vožnja in samo to nas tolaži, da je tudi vožnja režima, ki vodi tako blazno in zagrizeno politiko, silno nevarna in da se bo ta režim tako hitro tudi uničil, kakor se je hitro razkrinkal daleč po svetu.

Politični položaj.

Bolgarsko pismo Nikoli Pašiču. Sofijski «Dnevnik» objavlja pismo A. Živkova naslovljeno na Nikolo Pašiča. V tem pismu se pravi med drugim: «Kot Bugarin sem ponosen, ker naš sonarodnjak že polnih 25 let neprestano vodi in upravlja sosednjo bratsko državo. — Istočasno pa občutim bol v srcu, ko vidim, da vodi ta naš sonarodnjak notranje kakor zunanjo politiko polno sovraštva in uničevanja bratskega naroda. V Makedoniji odrekate pravico življenja Bolgarom ter je radi tega nad 30.000 Makedoncev emigriralo v Bolgarijo. V nadomestilo za to pa vi tam tolerirate Turke, Grke, Kucovlahe in Arnavte. Makedonci so tako soglasni, da tudi bolgarska država ni v stanju z njimi obračunati, vi pa vedno dolžite bolgarsko vlado za vse, kar ne dosežete pri Makedoncih. Taka politika je že privedla do treh vojn in to vse v vaši dobi. Komu in koliko so ko-

ristile te vojne? Našim največjim sovražnikom. Radi teh vojn imamo neprestane izgube. Vi ste že izgubili Reko, južno Dalmacijo, Prekmurje in še več bodemo zgubili v korist Vlahov, Madžarov, Grkov itd. radi sovražstva med nami. Ni sedaj čas mržnje, da brezmišlno in brez cilja preganjate svoje brate ter uničujete svoje sonarodnjake, ampak čas je, da skupno in iskreno ustvarimo silno in močno Jugoslavijo. Ne napenjajte in ne trudite se, da bi malo srbsko pleme na hegemonistični način vladalo nad 20 milijoni južnih Slovanov. Najprej je treba doseči sporazum in potem pustiti, da se stvar mirno razvije potom asimilacije in kulture. Mesto, da delite zemljo Italijanom, dajte rajši svobodo Makedoncem, ki so tudi Jugoslovani.

Kritika proračuna. V skupščini je demokratski poslanec dr. Sečurov ugotovil velike nepravilnosti proračuna. Tako na primer proračun izkazuje izdatke za kakih 10 velikih županov več kot bi jih smelo biti po zakonu. Dokazoval je tudi, da je bil budžet sestavljen nepravilno, ker so postavke za stroške mnogo višje, kakor je bilo to prvotno določeno in kakor bi se smelo dovoliti. Nekateri stroški v državnem proračunu so popolnoma nepojasneni. Na osebne stroške odpade 41 odstot. dočim odpade na materialne izdatke le 59 odstot. To razmerje kaže na nepravilen razpored v budžetu. Plače za uradnike, kakor so predvidene v proračunu, niso v nikakem razmerju s sodnimi cenami življenjskih potrebščin. Ako bi bila dana kakšna garancija za pravično postopanje, bi govornik še upal zagovarjati redukcijo uradništva. Toda režim gleda le na to, kdo mu je slep služabnik. Obširno je govornik razpravljal o materialnih izdatkih. Državne nabave se vedno vrše pod nepovoljnimi pogoji. — Eden glavnih razlogov je odlaganje izplačil, sklenjenih po mirovni pogodbi. Na ta način se ustvarjajo viseči dolgovi, glede katerih finančni minister v proračunu ni ničesar predvidel. Nasprotno pa finančni minister neprestano povečava davke, pristojbine in takse, ki jih je zadnji čas privedel do absurdnih mej. Proti taki politiki se izjavljajo celo strokovnjaki samega finančnega ministrstva. Pri odkupu orientalske železnice je vlada brez vsakega ozira postopala napram državnim interesom in je hotela ustreči le gotovim strankam. Po obširni kritiki nespособne politike vlade je posl. Sečurov zaključil: «Take vlade pošteni ljudje ne morejo podpirati. Zato zahtevamo, naj se postavi pred sodišče.»

Skupščina. Proračun je v načelu sprejet in sicer so ga sprejeli radikali in Turki, proti so glasovali Jugoslovanski klub, Muslimanski klub in demokrati, Nemci se pa glasovanja niso udeležili. Sedaj je na vrsti nekaj interpelacij, potem se bo pa začelo razpravljati o proračunih posameznih ministrov. Te razprave bodo trajale najmanj do 15. marca, nakar naj bi nastopile parlamentarne počitnice.

Konferenca glede razmejitve z Rumunijo se je vršila v Beogradu med romunskim poslanikom Emandijem ter našimi zastopniki. Udeležil se je tudi zunanji minister dr. Ninčič. Razpravljalo se je o spornih vprašanjih, ki obstoje med našo in rumunsko državo. Gre večinoma za evakuacijo vasi na ozemlju, ki pripada po severški pogodbi Rumuniji, toda obmejna črta, določena v Sevresu, se ne zлага z občinskimi katastrami. — Pri razmejitvi okrog Temešvara Rumuni protipravno zahtevajo nekoliko hektarjev našega ozemlja radi tega, ker je na tem mestu bil pred nekoliko leti porušen most. Konferenca je par važnejših vprašanj rešila, glede drugih pa se delegati še niso zedinili. Sestati se bodo morali za to še enkrat, da končnoveljavno to vprašanje rešijo.

Nemčija in reparacije. V Beogradu se vrše pogajanja med našimi delegati in nemškimi odposlancem dr. Kunzejem o dobavi materiala, katerega nam mora Nemčija dobaviti na račun reparacij. Nemčija je dolgo časa vztrajala na tem, da reparacije dobavi samo v oni količini, katero je že naprej plačala; nemška vlada je namreč, predno je popolnoma ustavila dobavitelj reparacijskega blaga, plačala svojim industrijalcem neko svoto že naprej za blago, ki ga je naša država na račun reparacij naročila. Ostanek svote za naročeno blago pa je zahtevala, da plača naša država, ker Nemčiji to ne bi bilo mogoče radi slabega finančnega stanja. Ker je bila ta zahteva proti mirovni pogodbi, naša država, naravno ni na to pristala, ampak je zahtevala, da Nemčija dobavi zahtevani material in sama izplača industrijalce. Glede obojestranskih zahtev so se dolgo časa vršila pogajanja. Sedaj so pa pritiskali na nemško vlado sami industrijalci, ki zahtevajo od nje izplačilo za dobavljeno blago. Obenem so protestirali proti prepovedi nadaljnjih dobav, ker je nemška industrija tako nezaposlena, da jo še samo reparacijske dobave lahko rešijo krize. Verjetno je, da bo Nemčija pristala na zahteve svoje industrije.

Trgovska pogajanja z Ogrsko. V najkrajšem času se pričnejo pogajanja med našo državo in Ogrsko, ki bodo določila predpogoje za sklenitev trgovske pogodbe med obema državama. V Beogradu se mudi naš posla-

nik v Budimpešti Tiča Popovič, ki vodi predpriprave za pogajanja in bo v kratkem odpotoval z našimi izvedenci v Budimpešto.

Po svetu.

Razorožitvena konferenca. Konferenca za pomorsko razorožitev, ki je od 14. februarja dalje zborovala v Rimu, je v ponedeljek zaključila svoje delo. Namen konference je bilo proučevanje tehniške možnosti, da bi se načela, ki jih je postavila washingtonska pogodba, raztegnila tudi na države, ki niso podpisale te pogodbe, katera je imela namen, da se pomorsko oboroževanje omeji s pomočjo pomorskega premirja in določitvijo maksimalne višine tonaže linijskih ladij in artilerijskega kalibra. Podkomisija, v kateri so se nahajali delegat Nizozemske za države severne Evrope, delegat Brazilijske za južnoameriške države, delegat Španske za Sredozemsko morje ter delegata Francije in Italije za države, ki so podpisale washingtonsko pogodbo. Poročilo te podkomisije je bilo enoglasno odobreno. Vse to delo pa je bilo le pripravljalno. Omejevalo se je predvsem le na tehnično stran vprašanja, ker je politična stran pridržana svetu Društva narodov in plenarni konferenci pooblaščenih delegatov, čiji sestanek pa še ni določen. Pa tudi s tehniške strani se je proučevanje omejevalo le na oni države, ki imajo linijske ladje, in se ni razpravljalo o državah, ki takih ladij za sedaj še nimajo. Komisija se je pred zaključkom seje zahvalila italijanskim oblastem za izkazano gostoljubje. V javnost je o konferenci prav malo prodrla, ker se časopisju ni dajalo poročil in je bilo le malo poročevalcev pripuščeno samo na nekatere seje. Konferenca ni rodila pričakovanih uspehov.

Vpostavitve normalnih odnosov med Rusijo in Avstrijo. Avstrija je poslala potem svojega zastopnika sovjetski vladi noto, v kateri se izjavlja avstrijska vlada, da je pripravljena, vpostaviti s sovjetsko republiko normalne diplomatske in trgovske odnose. Moskvska vlada je sprejela noto na znanje, ter obstoja med obema državama za naprej navadno mednarodnopravno razmerje. Dosedaj obstoječe trgovske delegacije v obeh državah se bodo spremenile v regularna poslaništva.

Avtonomne doklade Slovenije.

Kadarkoli so se nameravala zvišati razna bremena (davki, takse, carine itd.), smo slovenski poslanci opozarjali na nejednakost obremenitve posameznih pokrajin, opozarjali pa tudi na to, da je vsako povišanje za Slovenijo neznosno, ker plačujemo ogromne avtonomne doklade (občinske in okrajne) k državnim davkom za vzdrževanje cest, za zdravstvo in pospeševanje raznih gospodarskih panog; mi plačujemo v obliki doklad za razne svrhe, za katere mora v drugih pokrajinah skrbeti država.

Statistika, katero je priobčila delegacija ministrstva financ v Ljubljani, nam daje jasno sliko o teh dokladah in je zelo poučna za vsakogar, ki se zanima za javne zadeve. Oglejmo si najvažnejše podatke!

1. Kranjsko.

Na Kranjskem se plačujejo kot okrajne doklade doklade za okrajno blagajno, okrajni cestni odbor in za zdravstveno okrožje.

Najvišje doklade se plačujejo v okraju Ribnica in sicer 12+355+6=373%, najnižji pa v okraju Kranjskagora in sicer 18+20+6=44%.

Občinskih doklad plačujejo izmed 952 občin 3 občine nad 700%, (Ponovavas in Vito 1378%, Polom 900%), 33 občin 500—700%, 565 občin 100—500%, 338 občin do 100%, 13 občin ne plača nobenih doklad.

2. Stajersko, Primorje, Mežiška dolina.

Okrajni zastopi na Stajerskem pobirajo okrajne doklade, v Prekmurju se pobirajo 25% cestne in 5% zdravstvene doklade, ki se stekajo v državno blagajno.

Najvišje so krajne doklade v okrajih Brežice, Ormož in Rogatec, ki znašajo 600%, najnižje v okraju Gornja Radgona, ki znašajo 80% in v Mariboru, ki znašajo le 70%.

Občinskih doklad plačuje izmed 1215 občin — 6 občin nad 700% (Kočevje 1100%, 3 občine v okraju Prevalje 930%, Špičnik 928%, Banuta 850%), 24 občin 500 do 700 odstot., 819 občin 100 do 500 odstot., 321 občin do 100 odstot., 45 občin ne plača nobenih doklad, (38 občin ob meji še ni urejeno, ne plačajo pa 2 občini v okraju Ormož, 2 v okraju Konjice, po 1 v okraju Ptuj, Gor. Radgona, Šmarje pri Jelšah).

3. V mestih

se plačujejo doklade in sicer na zemljarino, hišno najemnino, obč. pridobnino IV. razr., obč. pridobnino I. do III. razreda, na posebno pridobnino od podjetij in na rentnino.

Najvišje doklade izkazuje mesto Ptuj in sicer 1500%, najnižje pa Ljubljana in sicer 490%.

Mesto Celje pobira 1410%, mesto Maribor pa 540% občinskih doklad. V mestih Maribor, Celje in Ptuj se še pobirajo tudi okrajne doklade 70, 320 in 420%.

4. Celotna obremenitev

(okrajne in občinske doklade) znaša na Kranjskem v 2 občinah nad 1400%, v 3 občinah nad 1000—1400%, v 168 občinah nad 500—1000%, v 700 občinah nad 100—500%, v 88 občinah do 100%.

Na Stajerskem, Prekmurju in Mežiški dolini v 1 občini (Kočice) nad 1400%, v 13 občinah od 1000 do 1400%, v 376 občinah od 500—1000%, v 737 občinah od 100—500%, v 88 občinah do 100%.

V večini občin znaša celotna obremenitev 100 do 500%. Vl. Pušenjak.

Dnevne novice.

PREVRAT 1918.

Prevratne dogodke v Mariboru in tik ob naši severni narodni meji na Stajerskem, v Prekmurju in v Mežiški dolini bom popisal v posebni knjigi. Pozive za podrobne podatke sem poslal osebam, katerih poizvedovalno delo iz onega časa mi je osebno znano. Morda sem nehoté vendar koga pregledal. Kdor torej ni dobil takega poziva, pa se je vendar udeležil ob prevratu v gorí omenjenem ozemlju osvobodilne akcije in bi hotel prispevati s kakšnimkoli poročilom iz one dobe, naj mi to naznani, da mu pošljem okrožnico z vprašanji.

Prevrat pa je seveda potresel na Slov. Stajerskem, v Prekmurju in v Mežiški dolini tudi mesta in druge podeželske kraje, ki sicer niso bili v neposredni bližini današnje državne meje, a se je po določenem nastopu našega življa v njih vendar mnogo izpremenilo nam v dobro. Dasi takim krajem vsled nedovoljnega gradiva ne kaže posebej obelodanjati svojega prevratnega dela, bi bilo vendar škoda, da se pozabi poizvedovalni trud posameznika, ali cele občine. Tudi zadevna poročila po novinah iz prevratne dobe so večinoma pomanjkljiva in se ta zdaj že iz spomina.

V doseg celotnega pregleda tukajšnjega prevratnega gibanja nameravam tudi to gradivo — seveda ako in koliko ga pravočasno dobim — vplesti v istočasne zgodovinske dogodke na naši severni meji in prosim vse državne, občinske in župnijske urade, šolska vodstva, društva in sploh vse, ki želijo, da se njihovo delo očrta: naj pošljejo potrebne podatke na moj naslov v Maribor do 15. aprila 1924. Posebno naj poročevalci omenjajo prevzete uradov, narodne svete, narodne straže, shode itd. Neobhodno potrebni so mi zapisniki in uradni spisi narodnih svetov. Po uporabi jih bom vrnil, ali pa — seveda z dovoljenjem lastnikov — oddal z drugim dobljenim gradivom v Hranitev Zgodovinskemu društvu v Mariboru.

Poročila naj bodo popolnoma nepristranska in naj jih podpiše več oseb, ako le mogoče take, ki so sodelovale ob prevratu.

Dobrodošle mi bodo fotografije, slovenski in nasproti tisk onega časa, (letaki, lepaki, časopisi), sploh vse, kar je v zvezi z našim osvobodjenjem.

Imena poročevalcev bom navedel v knjigi med viri. General Maister.

Glede davčnih knjižic je stavljen poslanec dr. Hohnjec na finančnega ministra naslednja vprašanja: Davčni obvezanci v Sloveniji in tudi po drugih pokrajinah so že večkrat zahtevali in vztrajno zahtevajo, da se jim da jo davčne knjižice, v katere naj se vnaprej vpiše vrsta davka in tudi potrdilo o vplačanih davčnih svotah. Takša zahteva je upravičena iz razlogov, ker je zavladal po nekaterih krajih velik nered, kar se tiče vplačevanja davkov. Davčnim obvezancem se pošiljajo čeki, na katerih se predpisujejo svote, dostikrat pa ni dostavljena označba, kak davek se iztirjava, koliko se plača davka, kake vrste je in koliko se je že plačalo. Tako davkoplačevalci popolnoma izgubljajo vpogled čez predpisane davčne svote ter so docela izročeni uradnikom na milost in nemilost. Četudi je finančni delegat za Slovenijo na mojo ponovno zahtevo odredil, da morajo davčni uradniki davkoplačevalcem dati na razpolago davčne knjižice ter v njih zabeležiti predpisane in že vplačane davčne svote, so nekateri uradniki v gotovih slučajih zahteve poedinih davčnih obvezancev to brezobzirno, nekateri celo drzno in odurno odklonili. Zato vprašam ministra financ, ali je voljan odrediti, da se takoj vpeljejo davčne knjižice, v katere se zanjeprej morajo zapisati davčno odmerjene svote z natančnimi označili davčne vrste, kakor tudi potrdila o vplačanih davčnih svotah.

Trgovsko-obrtno zborniški urad na Sušaku. Na podlagi pogajanj, ki so se vršila zadnje dni med gospodarskimi krogi na Sušaku na eni strani in predstavniki trgovsko-obrtnih zbornic v Senju na drugi strani, se je sklenilo na poslednji konferenci, da se na Sušaku osnuje zborniški urad zagrebške trgovsko-obrtnice zbornice. Povodoma teh pogajanj je bila poslana ministru za trgovino in industrijo Kojiću brzojavka, v kateri gospodarski krogi Sušaka zahtevajo na podlagi sklenjenega dogovora, da se trgovska zbornica v Senju radi pomanjkanja organizacije združi s trgovsko-obrtniško zbornico v Zagrebu, nakar se bo ustanovil poseben zborniški urad na Sušaku in v Senju.

Za brezposelne v Zagrebu. Vsled velike nezaposelnosti, ki vlada v Zagrebu, je zagrebško mestno zastopstvo na eni zadnjih sej sklenilo, da se napravijo vsi koraki, da se brezposelnim priskoči na pomoč. V tem smislu je odprt poseben urad, ki bo vodil evidenco ne-

zaposlenih delavcev, tako ročnih kakor tudi duševnih. Dalje bo imel tudi v evidenci vsa privatna podjetja, če se drže predpisov in če so odpustila vse tuje nameščenice in jih nadomestila z domačimi. Za svoje nameščenice bo zgradila občina stanovanjska poslopja. Mestno predstojništvo je sporočilo borzi dela, da stavlja na razpolago dnevno 120 nakaznic, na katere bodo dobivale delavske družine hrano na stroške občine. Po potrebi se bo število teh nakaznic zvišalo.

Redukcije in upokojitve časnikov imenujejo v Beogradu «uklanjanje bivših avstrijskih oficirja». «Uklanjanje» pomeni odstranjevanje in to je prava in odkrita beseda za oficirske redukcije, ki res zadenejo samo Slovence in Hrvate, Srbe pa le tedaj, če je upokojitve že skrajno potrebna in če ta ali oni že sam zanj prosi. S tem so postavljeni na laž vsi, ki trdijo, da redukcija nima izrazite protislovenske in protihrvatske tendence. Sedaj se izvajajo redukcije bolj pomalem in ne več v veliki množini naenkrat. Pa tudi počasno delo je sigurno in v dveh letih gotovo ne bo več nobenega starejšega oficirja Slovenca ali Hrvata v vojski. Poznamo slučaje, da dobijo slovenski oficirji pisma od neznanih srbskih kolegov, ki prosijo zelo uljudno, če gospod tovariš ne bi hotel prepustiti stanovanja, ko so izvedeli iz čisto zanesljive strani, da bo premeščen ali upokojen ter pridejo oni na njegovo mesto. Taka pisma, ki naslovnik zelo presenečijo, se pa tudi uresničijo.

Dve čudni obsodbi. Svoj čas smo pisali na dolgo, kako je orožnik Krušič ustrelil v železniškem vagonu brez vsakega povoda mladega Zlatka Arnold. Preiskava glede tega surovega uboja se je vlekla mesece in mesece in še le te dni je prišlo do razprave v Zagrebu. Državni pravdnik je v svojem govoru povdarjal vse one momente, ki kot beli dan jasno dokazujejo, da je izvršil Krušič zločin javnega nasilja. Preiskava je dokazala, da ni izustil v vagonu nobeden od polnikov klica, ki bi bil zaljiv za kralja in državo in je torej nastopil Krušič z orožjem brez vsakega povoda. Nadalje pa Krušič ne bi smel rabiti strelnega orožja v vagonu niti tedaj ne, ako bi to zahtevala samoobramba. Posebno je še naglašal državni pravdnik, da je Krušič rodom iz kraja, kjer nima človeško življenje nobene vrednosti in take surove elemente bi se moralo izločiti iz človeške družbe. Državni pravdnik je zahteval za Krušiča smrtno kazen — a slavno sodišče mu je prisodilo radi prekoračenja silobrana 3 mesece ječe. — Na Bledu je zaspal lansko leto pred kraljevim dvorom na straži orožniški kaplar Franc Kosoglav. Ko se je prebudil iz kratkega spanja, je zapazil, da nima na puški bajoneta. Bil je prepričan, da mu je izmaknil bajonet s puške kak predstojnik, ki ga bo naznanil. Iz strahu pred kaznijo je dezertiral v Karlovec, od tamkaj pa v Beograd, kjer je stopil v službo kot natak. Nečega dne pa ga je srečal slučajno na cesti orožniški narednik, ki ga je spoznal in pustil aretirati. Te dni so Kosoglava sodili v Beogradu in mu prisodili radi dezertacije 9 mesecev ječe. — Žandar Krušič ubije brez najmanjšega povoda mladega bančnega uradnika na divjaški način — javni obtožitelj zahteva smrtno kazen — sodišče mu prisodi tri mesece; ubogega žandarja je prisililo neprostovoljno spanje v dezertacijo in obsodijo ga na 9 mesecev. Ako primerjamo oba opisana slučaja, moramo priznati, da krilati ne samo po Beogradu ampak tudi po Zagrebu prava balkanska justica, ki bo s časoma priromala tudi v Slovenijo.

Kake pogodbe sklepa naše zunanje ministrstvo? — Naše zunanje ministrstvo se je med drugim proslavilo tudi s pogodbo, katero je sklenilo z Rumunijo. Po razmejitveni pogodbi z Rumunijo so železniške proge na obmejnem ozemlju razkosane in razsekane. Ena naj važnejših prog, ki veže naš teritorij z rumunskim, je razkosana na petih mestih. Dejstvo bedastega razkosavanja proge je popolnoma onemogočilo obmejnemu prebivalstvu, da bi izrabljalo progo in so ti ljudje radi obmejnih šikan, potnih listov itd. faktično odrezani od prometa. Par kilometrov mrevarita na teh rumunsko-jugoslovanskih železniških poteh jugoslovanski finančar in žandar, po par kilometrih pa zopet rumunska in tako se vrste te balkanske rumunske šikane na celem potovanju, ker skače proga petkrat iz našega na rumunsko ozemlje in narobe. Sedaj uvidi ministrska gospoda nesmisel sekanja proge, a tedaj pa, ko se je sklepala ta pogodba, pa niso vprašali za svet nobenega železniškega strokovnjaka, ampak sta celo zadevo obavila sama Pašić ter Ninčić s svojimi direktorji.

Plače našega diplomatskega osebja. Nasa država je plačevala dosedaj svoje diplomatske osebje v evropskih državah z francoskimi franki. Ker pa je frank znatno padel, so diplomatski uradniki v državah z visoko valuto komaj izhajali. Radi tega je sprejel ministrski svet predlog finančnega ministra dr. Stojadinovića da se za naprej plačuje naše diplomatsko osebje v dolarjih.

Zveza duševnih delavcev v Sloveniji. Na ustanovnem običnem zboru dne 30. decembra 1923 izvoljeni odbor ZDDSI se je konstituiral na seji dne 18. januarja sledeče: predsednik univ. profesor dr. L. Pitamic, I. podpredsednik drž. pravdnik dr. I. Jančič, II. podpredsednik župnik F. S. Finžgar, blagajnik inž. Novak, tajnik dr. M. Picev, odborniki: dr. D. Lončar, ur. I. Maurin, odv. dr. I. Goričan, sod. svet. A. Lajovic, zdrav. dr. I. Pintar, univ. prof. dr. M. Vidmar. Prva naloga, ki si jo je stavila ZDDSI je dati inicijativo, da se ustanovijo slične zveze pri Hrvatih in Srbih predvsem v Zagrebu in Beogradu in da se skupno z njimi omogoči ustanovitve državne zveze za celo našo kraljevino. Zakaj, šele ta državna zveza more biti včlanjena v internacionalni zvezi (Confederation Internationale des Travailleurs Intellectuels), ki ima svoj sedež v Parizu. Da bo mogla ZDDSI izvršiti svojo nalogo je potrebno predvsem, da

združi v sebi vsa društva in vse skupine v Sloveniji, čigar člani so duševni delavci. Društva, ki so dosedaj včlanjena v ZDDSI predstavljajo le del onih, ki bo po svojem značaju vanjo spadala. Naj bi se ona, ki so še zunaj, zavedala, da more le močna skupna fronta vseh duševnih delavcev pripomoči do zaželenega uspeha. — Priglasje je nasloviti na Zvezo duševnih delavcev v Sloveniji, Ljubljana, Kongresni trg 7 (pisarna Slov. Matice).

Občni zbor Udruženja vojnih invalidov izvršnega odbora v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 2. marca t. l. točno ob 8. uri zjutraj v salonu restavracije pri «Levuna» Gospodarski cesti. Navzoči bodo delegati iz cele Slovenije. Povabljeni so nekateri merodajni činitelji o invalidskih zadevah.

Meščanska šola v Zalcu. Pripravljalni odbor za zgradbo meščanske šole, sklical je dne 17. t. m. Zalčane k ponovnemu posvetovanju o zgradbi potrebnih prostorov za meščansko šolo, koja bi se morala sicer ukiniti, ker v sedanjem posloju osnovne šole ni zadosti učnih sob. Odzvalo se je povoljno število Zalčanov. — Načelnik krajn. šolskega sveta je poročal o položaju in zahtevi višje šolske oblasti. Gospod župan je orisal dalekosežni pomen te šole za Zalec, kakor za celo Sav. dolino sploh. Povdarjal je, da se moramo vsi, z vso vne- mo poprijeti, da zgradimo potrebne prostore in tako ohranimo meščansko šolo našemu trgu. Dasi okoliške občine prav pridno pošiljajo svojo mladino v Zalec, in se zavedajo velike važnosti meščanske šole, vendar kažejo le malo uvidevnosti tam, kjer so gnotne žrtve neizbežno potrebne. Prenapolnjenost celjskih meščanskih šol jim tudi ni neznana, kamor ne bo njih sprejel od okoličin v najbližji bodočnosti. Mala občina si sama ne more naložiti tega bremena potom doklad, koje bi preobčutno zadele zlasti manj imovite sloje. Da se ohrani Zalcu in okolici ta prva slovenska meščanska šola iz predvojne dobe na bivšem Stajerskem, priborjena z največjimi naporí in borbami od nam Slovincem skrajno sovražnega nemškega deželnega odbora, so se zborovalci odločili za zbiranje gradbenega sklada v gotovini in materialu ter poverili to važno zadevo novozvoljenemu stavbenemu odboru. Sprejela se je soglasno nastopna resolucija: Na sestanku v gostilni Kuček dne 17. februarja 1924 zbrani Zalčani izjavljajo, da bi pomenila ukinitev meščanske šole v Zalcu katastrofo na kulturnem in gospodarskem polju ne samo trga samega, ampak tudi cele Savinjske doline. V času stare Avstrije z najhujšimi naporí priborjena edina slovenska meščanska šola ne sme pod nikakimi pogoji pasti, osobito, ker naj služi razmahu glavnega vira savinjskega blagostanja — našemu hmeljarstvu. Zaradi tega naprošamo merodajne činitelje, da zastavijo vse svoje moči, da se ta za nas neobhodno potrebni kulturni zavod obdrži in z njim doseže končni cilj, imeti duševno in praktično izobraženo mladino, bodočnost našo in naših potomcev. Apeliramo na državo, da tudi ona priskoči temu zavodu na pomoč: kajti čim višja izobrazba, tem več uspeha, tem večja duševna moč Savinjske doline. Mi tukaj zbrani se zavezemo prispevati vsak po svoji moči k zgradbi in apeliramo na danes navzoče, da se tej naši akciji pridružijo in z odprtimi rokami podpirajo zgradbo našega prepotrebnege učnega zavoda.

Beograjsko «kavalirstvo». Te dni se je pripeljal iz Beograda v Zagreb na državni kolodvor delegat poštne ministristva Danilo Suša. Na kolodvoru ga je čakala njegova ljubica Micika Švalek. Suša je nagovarjal Miciko na potu od kolodvora v mesto, naj bi šla z njim v kino. Micika se je izgovarjala, da ne more, ker nima časa. Gospod delegat je hotel ljubico postrašiti in jo primorati, da mu sledi, potegnil je revolver iz žepa, ga nameril proti dekletu in zavpil: «Marš! Samokres se je, kakor pravi gospod delegat, radi neprevidnosti sprožil ter zadel ljubico v prsa. Micika se je zgrudila na tla, občinstvo je poklicalo rešilni oddelek, ki jo je prepeljal v bolnico. Beograjski kavalir je šel na policijo in tamkaj izpovedal, da je ustrelil ljubico nehoté iz šale v prsa. A kljub izpovedi so ga pridržali v zaporu, ker bi radi slišali tudi izjavo Micike, če ne bo poprej, ko bi sploh lahko govorila — umrla.

Statistika kriminalitete v Beogradu za leto 1923. — Statistika kriminalitete v Beogradu za minulo leto 1923 izgleda takole: popolnoma premišljeno pripravljenih ubojev je bilo 5, poiskusov uboja v 13 slučajih, vlomov 5, detomorov 5, razbojstev 12, ponarejanj denarja in znamk 3, velikih tatvin 372, manjših 495, posilstev 3, teških telesnih poškodb 23, goljufij 31, ostalih in mešanih prestopkov pa 28 slučajev. Beograjski lopovi so po statistiki najbolj udani tatvini.

Redka starost. V Našicah je umrl 19. t. m. Franjo Weiss, ki je doživel cela 103 leta. Ves čas svojega življenja je bil zdrav in do zadnjega pri popolni pameti.

Dete v dimniku. V Velikem Bečkereku je policija aretirala osemnajstletno dekle, ki je izvršila detomor na uprav strašen način. Ko je porodila nezakonsko dete, ga je odnesla na podstrežje ter ga vrgla v dimnik. — Šele smrad, ki se je iz dimnika širil, je izdal grozen zločin.

Srečna Jugoslavija. Menda ni države v Evropi, kjer bi se dalo tako lepo napredovati v državni službi z ponarejenimi spričevali, kakor pri nas. To nam drastično dokazuje slučaj nekega Miliča, ki je v Vojvodini sleparil okrog kot zdravnik, advokat, nato postal državni pravdnik in sedaj živi v Velikem Bečkereku kot finančni svetnik. Studiral je pravo, ker pa so mu studije bile predolgočasne, si je enostavno ponaredil spričevale o dokončanih medicinskih študijah ter postal zdravnik v mestu Zabelji. Ker pa kot zdravnik ni napravil posebne kariere, si je ponaredil nova spričevala, ter postal advokat. Pozneje je stopil v državno službo in bil nameščen na sodišču v Novem Sadu. Tu je delal razne

goljufije in poneverbe ter izsiljeval od ljudi denar, na potrdila pa je podpisoval svojega šefa sodnika Iliča. Izsiljevanja so prišla na dan, policija je prišla Iliča, kasneje pa se je izkazalo, da je pravi krivec Milič. Bil bi gotovo zaprt in obsojen, da ga ne bi bil rešil državni pravnik Magarošević, ki je bil sam zapleten v goljufijo. Pozneje se je ta Milič preselil v Bečkerek, kjer je postal finančni svetnik. Ker se je poradikalil, mu niso mogli priti do živega z ovadbami in sedaj uživa sadove svojih goljufij.

Dva požara v Zemunu. Te dni so imeli v Zemunu dva velika požara, ki sta povzročila ogromno škodo. — Zgoraj je velik zemunski mlin. Ogenj se je pojavil na podstrešju in se je od tamkaj razširil po celotnem poslopju. Ognjegasci so bili pridno na delu, a požara ni bilo mogoče omejiti. Škoda znaša preko 2 milijona dinarjev. V Zemunu je pogorela tudi galanterijska trgovina tvrdke Svetislav Petrovič. Požar je nastal radi nepazljivosti trgovskega pomočnika, ki je vrget še goreč cigaretni čik med zavoje. Škodo cenijo na 400 tisoč dinarjev.

Iz Maribora.

Umetniška akademija mariborskih srednješolcev. Umetniška akademija, ki jo priredi mariborsko srednje šolsko dijaštvo s sodelovanjem dijaškega orkestra v pondeljek zvečer ob 8. uri v Narodnem gledališču, pomeni v delovanju našega dijaštva velik korak naprej. Prvič si upa naše dijaštvo nastopiti pred občinstvom s svojimi lastnimi duševnimi proizvodi, da pokaže sadove svojega izvenšolskega delovanja in zanimanja. — Upamo, da bo tudi naše občinstvo to upoštevalo in se obilno odzvalo našemu povabilu, zlasti, ker je čisti dobiček namenjen Dijaški kuhinji, ki oskrbuje revne dijake z obedi. Prvi del umetniškega večera tvorijo razne koncertne točke, ki jih izvajajo tovariši Klasine, Šijanec in brata Kac, trije tovariši (Kopriva, Krošelj, Ferme) recitirajo svoje originalne pesmi in kot zaključek prvega dela bo izvajal dijaški kvartet najnovejšo kompozicijo mladega komponista Osterca «Kvartet v A molu», katero je umetnik nalašč za to izročil dijaškemu orkestru. Drugi del akademije pa tvori uprizoritev originalne tragedije «Nemoč», delo tovariša Sile, ki bo sam režiral in nastopil v glavni vlogi. Da ne bo nesporazumljenja, obsojanja ali celo pohujšanja, spregovorim o delu par besedi. Podnaslov delu je «Tragedija mladosti». — Navadno se misli, da poteka dijaško življenje mirno, brez senzacij, da živi dijak življenje, ki mu ga predpisuje disciplinarni red. Toda ni vedno tako, kakor bi človek sodil. Kljub vsem naredbam zaide dijak čisto v družbo, ki ga pogubi, zaide v vrtnice, ki ga zgrabi, ne samo za to, ker se vrti, ampak tudi za to, ker se mu ne zna ustavljati, ker nima moči, ker ne pozna življenja, ker ne pozna samega sebe. Kakor z neprozornim pajčolanom je zastrto dijaško življenje, toda za tem zastorom se dogajajo včasih tragedije, ki so čisto posledica pomanjkanja življenjske vzgoje. Z drzno roko (dosedaj je še malo slovenskih umetnikov obravnavalo dijaško življenje) je tovariš Sile posel za ta zastor in nam napisal «Tragedijo mladosti» v treh prizorih. Snov je torej vzeta iz dijaškega življenja. Nastopajo trije študenti in njihova gospodinja. Takoj v prvem prizoru spoznamo celotno situacijo. Priprosta dijaška soba. Večer. Prvi študent snazi na kovčegu svoje čevlje, drugi se umiva, a tretji, najmlajši sedi ob oknu in gleda nepremično v brezvezdno noč. Prva dva lahkoživca, ki sta zapila svojo mladost (tudi sedaj se pripravljata, da gresta v gostilno) in napravila svojo nedolžnost, a tretji sentimentalni, mlad dijak, ki je ravno kar prišel iz nekega zavoda, ki mu je življenje v vsej svoji nagoti nepoznano. Na vse pretege se sedaj trudi mlada gospodinja, da to mlado bitje naveže nase, da se potem lahko z njim igra, nalik pajku, ki je ujel muho v svoje mreže in se z njo poigrava za kratek čas, dokler ne postane njegova žrtev. Gospodinja mu daje nazaj denar od stanarine, ga zagovarja in mu kuha čaj. Toda on pri vsem tem strašno trpi. Kot nedolžen otrok je prišel v k njej na stanovanje. Vedel je samo, da je greh, a poznal ga ni. Ona mu je sedaj pripomogla do tega, da ga je tudi spoznal. Ob tem spoznanju se mu v trenutku zastidi to življenje, zastidi se mu ona, zastidi se sam sebi. Obljubi sam sebi, da bo močan, cel drugi prizor se bojuje s svojo telesnostjo, moli za zmago, toda vseeno je ona močnejša, ubogi študent se pogrezava vedno globlje v blato, dokler na koncu drugega prizora ne podleže popolnoma, ko objame njo, kot zastopnico nepravice, vabljivega življenja. Blato, v katerega je zabredel, je ostal na njem, v tretjem prizoru ga vidimo, popolnoma obupanega. Spoznal je, da ne more premagati svoje telesnosti in zato sklene v obupu, da si požene kroglo skozi glavo. Ko ga pri tem dobi gospodinja, mu upade pogum, pred njo je brez moči, še igračka se z njo, da jo bo ustrelil, toda ko spozna, da ne more ustreliti ne sebe in ne gospodinjice, odloži samokres in se razjoče. Ne more se ubiti in ne živeti. V obupu se uda pijanosti in lahkoživju, hoditi začne pot, ki jo hodita prva dva študenta. — Prava tragedija mladosti, tragedija nedolžnega človeškega bitja. — Apeliramo tudi na naše občinstvo, da se našemu povabilu v obilni meri odzove in pokaže s tem, da ima tudi na predpust, ko vse pleše in nori, smisel za moralno in tudi materijalno podporo dijaštva.

Predavanje o ognjeniku Vezuviu in mestu Pompeji. ki ga ima danes zvečer ob pol 8. uri v Lekarniški ulici 6 g. monsign. dr. Anton Medved, bo izredno zanimivo in poučno, zato vabimo še enkrat naše somišljenike, da ne zamude prilike priti poslušat izvajanja našega priljubljene predavatelja.

Velikodušen dar. Na gostilji g. Kolarič-Gril se je nabralo 270 D 25 p za Katoliško omladino v Mariboru, za kar se odbor najpristraneje zahvali ter prosi, da se tudi v prihodnje o podobnih prilikah spominja slavno občinstvo našega društva, ki nujno potrebuje podporo vsled ogromnih stroškov za note in glasbeno orodje. — Društvo prav lepo napreduje po številu ter pridno deluje v vseh odsekih, o čemer se bodele prepričali v nedeljo, ko priredi v Narodnem domu ob pol petih zabavni večer z najrazličnejšim sporedom. Torej vsi prijatelji Katoliške omladine se pravočasno preskrbite vstopnice, ki se dobijo pri vratarju frančiškanskega samostana ter v nedeljo pri blagajni eno uro pred prireditvijo.

Konzumarji! Člani 1. delavskega konzumnega društva, pridite vsi na skupščino, ki se vrši v nedeljo, dne 2. marca popoldne ob 5. uri v dvorani Lekarniške ulice. Na skupščini bo poročal g. ravnatelj A. Kocmur.

Protesno zborovanje. V nedeljo, dne 24. t. m. se je zbralo na inicijativo Jugoslovanske strokovne zveze v Mariboru, mariborsko delavstvo v Lekarniški ulici 6, na protestno zborovanje zoper poslovanje Okrož. urada za zavarovanje delavcev, ki zadnji čas izplačujejo, obolelim ozir. ponesrečenim delavcem boleznino iz Ljubljane in mora delavstvo na ta način čakati na te bore solde po šest dni. Delavstvo je ta režim soglasno obsodilo in enrgično zahtevalo, da se v bodoče boleznina izplačuje članom vsako soboto in to iz blagajne mariborske poslovalnice okrožnega urada. Soglasno se je sprejela tudi tozadevna resolucija. Shodu je predsedoval tov. Lajh, poročala sta pa strokovni tajnik Semenič in tov. Polše.

Odbor zdravniškega društva v Mariboru se je na III. rednem običnem zboru dne 16. februarja konstituiral tako-le: predsednik dr. Franc Jankovič, zdravnik kaznilnice, Maribor, podpredsednik dr. Bergmann Richard, okrožni zdravnik, Zalec, tajnik dr. Dekleva Dominik, asistent bolnice v Mariboru, blagajnik dr. Marin Vilko, zasebni zdravnik, Maribor, knjižničar dr. Čerňič Mirko, primarij kirurg, Maribor, odborniki: dr. Robič Hugo, primarij dermatolog, Maribor, dr. Tavčar Franc, okrožni zdravnik, Radeče, dr. Ipavc Karel, zasebni zdravnik, Maribor, dr. Drasch Vincenc, železniški zdravnik, Maribor, namestniki: dr. Rajšp Ivan, primarij internist, Celje, dr. Stuhec Bela, okrožni zdravnik, Ptuj, revizorji: dr. Jurečko Ivan, višji okrajni zdravnik, Maribor, dr. Klasine Anton, okrožni zdravnik, Fratersko.

Premeten pek. Dne 13. maja je komisija za življenjske potrebščine pri peku Mazarolliju v Mariboru dooznala, da je 85 hlebec tehtalo manj, kakor je predpisano. Mazzarolli je bil obtožen. Pri razpravi je zavrnil krivdo na svojega prvega pomočnika Ravnarja, češ, da je tehniko obteževal s koščekom testa. Trdil je tudi, da se je njegova žena za to večkrat jokala. Ker pa je Ravnar kot priča izrekel, da je testo res deval na tehtnico; toda na povelje gospodarja in da se je pekarica nato jokala, ker se ji je zdel kruh še pretežek in da je on (Ravnar) svojevoljno izstopil iz službe, je sodnik spoznal peka krivim, in ga obsodil na 24 ur zapora in na 200 dinarjev denarne kazni, oziroma na daljše štiri dni zapora.

Hotel Halbwidl ima na predpustno soboto in torek dne 4. marca t. l. elitni koncert — do 1. ure zjutraj odprto. Vsako nedeljo in praznik jutranji in večerni koncerti. Opozarjamo na anonco v listu.

Zarja v Pobrežju priredi v nedeljo, dne 2. aprila pustno veselico v gostilni gospe Rojko. Začetek ob 3. uri. Gostje dobrodošli!

Prose ta.

«Narodno gledališče v Mariboru.» Narod, ki nekaj da na svojo kulturo in njen samosvojsven značaj, vodi točen račun prav o vseh činiteljih in pojavih, ki tičejo omiko in prosveto. Saj so mnjenja, da tvorijo narod pred narodom in medsebojno vpoštevanje predvsem kulturna dela in prizadevanja posameznega naroda v vseh oblikah zdanega pojmovanja kulture. — Gledališča ne značijo najmanjše kulturne postojanke kakšnega naroda; nekateri jih smatrajo celo kakor diplomu za presojanje narodove samosvojsvenosti in mesta med kulturnimi narodi sploh. Zato so visokoobsestno naložene vse tiste sile in moči, ki jih posveča narod svojim gledališčem in zdaleka ni prazniherno delo, ki ga opravljajo posamezniki za zgradbo in procvit resničnega narodnega gledališča. — Tačas imamo Slovenci dvoje narodnih gledališč: dramo in opero v Ljubljani ter drugo v Mariboru. (Gledališče v Celju je nestalno, dasi ga ne podcenjujemo). Vajeni že po tradiciji, gledamo svoje gledališče predvsem v Ljubljani, dočim tega v Mariboru še dokaj pozabljamo. Kakor tudi je to čisto razumljivo, moramo vendar računati z vsem, kar imamo v celoti. Celota, to smo še le: mi Slovenci. — Spričo tolike važnosti narodnega gledališča sploh, posebej pa še tega v Mariboru, ki je obenem slovenska in državna obmejna kulturna postojanka, se je potrdil odbor Prosvetne zveze v Mariboru, da bo posvečala odslej «Strazha» kakor Prosvetna zveza sama vso pažnjo in pozornost slovenskemu narodnemu gledališču v Mariboru. Združeni v skupnem slovenskem kolu hočemo storiti vse, da bi bilo naše gledališče res «zrcalo in okrajšana kronika stoletja», kakor pravi Shakespearejev Hamlet o igralcih. Želimo, da ceni naša javnost gledališče s tisto tehtno važnostjo, ki mora biti svojska pravemu narodnemu gledališču. Na drugi strani pa mora biti gledališče res **narodno, slovensko**. Mi smo individualnost zase, zato hočemo videti na odru svoje ljudi, naše življenje. Odklanjati moramo vsak poizkus, napraviti iz

gledališča kaj drugega, ko kar je namen igre, «katere smoter je bil že od nekdaj, je in ostane, da kaže tako »eko naravi ogledalo, čednosti njene prave znake, grehu resnično podobo, stoletju in časa jununega bitja obliko.» (Shakespeare, Hamlet).

Narodno gledališče. Reportoar: Petek, 29. februarja «Čarostrelec» ab. A. Sobota, 1. marca «Mogočni prstan» ab. B. Nedelja, 2. marca ob 17. uri «Janko in Metka» — zadnjič v sezoni. Nedelja, 2. marca ob 20. uri «Pri treh mladenkah» ab. C (kuponi). Pondeljek, 3. marca Dijaška akademija, izv. ab. Torek, 4. marca ob 17. uri «Lumpacij-vagabund» — kuponi (zadnjič v sezoni).

Ljudski oder v Mariboru. Reden sestanek članstva je v pondeljek dne 3. marca ob 7. uri zvečer v dvorani v Lekarniški ulici 6. Vsi člani so dolžni priti.

Ljudski oder v Mariboru. Zelo važna seja uprave bo v pondeljek dne 3. marca ob 8. uri zvečer v navadnih prostorih. Vsi člani uprave, točnost! — Predsednik.

Ljudski oder v Mariboru. V nedeljo, dne 2. marca ob pol 8. uri zvečer je v dvorani v Lekarniški ulici 6 interni družabni večer s peštrim sporedom. Vstop dovoljen samo članom in po njih vpeljanim gostom.

Dr. Vinko Šarabon:

Zgodovinske anekdote.

(Dalje).

Beethoven in Mozart.

Slavnega komponista Rossinija (1792—1868) so vprašali v družbi, koga ima za največjega glasbenika. Nič se ni obotavljal in takoj je rekel: «Beethovena».

Neka dama je rekla: «Mislim, da ste prej enkrat isto rekli o Mozartu.»

S poudarkom je Rossini odvrnil: «Gospa, svojega mnenja nisem nikdar spremenil. Beethoven je največji glasbenik sveta, Mozart je pa glasba sama.»

Rossini in Auber.

Tudi glasbenika Auberja (1782—1871) že poznamo (Zgod. anekdote, 2. zvezek, str. 176; Posebna stava). Z Rossinijem sta bila velika prijatelja, v Parizu sta bila vedno skupaj. Ko je bil Auber ravnatelj pariškega konservatorija, mu je priporočil Rossini mladega moža za sprejem. Kmalu nato se umetnika srečata. «Za Božjo voljo!» zakliče Auber, «koga ste mi pa priporočili? Saj nima prav nobenega talenta!»

Rossini se je izgovarjal: «Ja, če bi bil nadarjen, bi mi ga pa ne bilo treba priporočiti.»

Auber na pokopališču.

Amaterja imenujemo človeka, ki se peča s kakšno stvarjo samo iz veselja, ker mu tista stvar pač ugaja ali pa je je že tako navajen.

Tako je šel Auber za pogrebom velikega umetnika. Ko je odhajal s pokopališča, je rekel prijateljem: «Mislim, da sem bil zadnji tukaj kot amater.»

In res je bil to zadnji njegov prostovoljni obisk na pokopališču. Drugič je prišel že neprostovoljno tja, nesli so ga in položili so ga v grob, 89 let starega.

Od obeh strani enak.

Komponist Maks Reger (1873—1916) je priredil koncert v Meiningenu na Nemškem. Po koncertu ga je neka princesinja na vso moč hvalila. Rekla je: «Le škoda, da smo mogli med koncertom občudovati Vaš hrbet.»

«O, to nič ne dé, Visokost! Jaz sem namreč tako čudno ustvarjen, da sem od obeh strani enak, od spredaj in od zadaj.» Ime Reger se namreč od zadaj prav tako bere, kakor od spredaj.

O Regerju prim. Zgod. anekdote 2. zvezek, str. 71 do 2. Pri tem bi prav posebno opozoril na zadnjih pet vrstic, za zvezdicami. Se mora zelo dobro premisliti, kaj je najmanjša sobica hiše itd., potem šele razumemo izbornost dovtipa.

Sicer ne isto, vendar pa nekaj podobnega pripovedujejo o velikem glasbeniku Antonu Brucknerju (1824 do 1896).

Ponižen in boječ je potrkal na njegova vrata mlad učenec. Bruckner se je ravno umival in je bil ves slečen. Mladenič je bil v zadregi in jo je hotel hitro popihati: Bruckner mu je pa brž zaklical: «Nikar se tako ne sramujte. Se mora pač vsak kopati. Če Vam tako ne dopadem, se bom pa okoli obrnil.» In se je obrnil in umival naprej.

Uspeh.

Uspeh ima tisti, ki toliko časa drži, dokler mu dopuščajo moč in — še potem ne izpusti.

(Dalje prihodnjic).

PRIMATE

in izkoristite ugodno priliko, kadar greste v C. lje in nakupite si v veletrgovini R. STREMECKI, Celje

SUKNA

in kamgarna za moške, volne za ženske obleke platna, čelara, hlače in druge manufakturne robe Zaloška velikanska. Cene čudovito nizke ter si radi tega ogromno denarja prihranite.

Trgovci engros cenel! Cenik zastonj!

VOLTA

DOMAČA
ŽARNICA

TOVARNA
VOLTA D.D.
MARIBOR

Zadnji čas je, da kupite knjigo „Babilonska uganka“. Dobi se v vseh knjigarnah.

Hiša, enonadstropna, z velikim vrtom, hlevom, skladiščem in vsemi udobnostmi na glavni cesti, v neposredni bližini glavnega kolodvora, je na prodaj. Naslov v upravi. 114 3—1

Mala usnjarna (Lederci), pol ure od Maribora, devet oralov zemljišča, majhen vinograd, sadonosnik, hiša, majhen vinograd, sadonosnik, hiša, spredaj enonadstropna, klet, usnjarna z bazeni, cemetnimi kadmi, vse v dobrem stanju, gospodarsko poslopje s hlevom in prešo, svinjak, se prodaja ali da tudi v najem. Se lahko takoj vseli in začne obratovati. Vprašati pri lastniku: Pergler, Maribor, Mlinška ulica 44. 74 6—1

RESTAVRACIJA HALBWIDL — MARIBOR.

V sredini mesta ležečal

V soboto, dne 1. marca in torek dne 4. marca t. l.

Elitni koncert

Odperto do 1. ure zjutraj.

Götzevo Bock- in marčno pivo. — Prvovrstna vina! Srednje cene.

MESČANSKA KUHINJA!

Vsako nedeljo in praznik jutranji in večerni koncert pri prosti vstopnini. — K obilni udeležbi vabita A. Halbwidel in gospa.

Polenovke

suhe in namočene, lečo, grah, slive, orehe, najfinejšo banatsko moko, različno specerijsko blago, garantirano plombrirano seme štajerske in lucerne detelje, krmne pese, travno seme vseh vrst cvetlično in zelenjadno po najnižjih cenah priporoča

Ivan Sirk

MARIBOR

Glavni trg.

MARIBOR

Kdor zida ali popravlja hišo,

kupi po najnižji ceni

nosilce (traverze), žičnike (žreblje) cement, strešne lepence itd. kakor vsake vrste železnine pri

IVAN KORAŽIJA, MARIBOR

Aleksandrova cesta 42. — Meljska cesta 1.

TRGOVINA Z ŽELEZNINO

Na drobno!

Na debelo!

Izveleček

izmed številnih priznanih pisem, došlih v najnovejšem času livarni zvonov Inž. J. in H. Bühl, Maribor.

Župni urad Sela pri Zagradcu: „Poslani nam zvon prav dobro vrši svojo službo. Dovolj je ustrezno našemu pričakovanju, jako smo zadovoljni z njim. Da bo imel tako močan glas, niti nismo pričakovali. Zahvaljujemo se Vam najljubše, da ste to delo izvršili in sicer za ceno, za katero ste pristali meseca julija 1922, čeprav je pozneje draginja šla kvišku!“

Župni urad Bizeljko: „Krasno pojejo zvonovi, vsa časi Vam in hvala.“

Župni urad Sv. Peter na Medvedovem selu: „Z zvono- vi smo vsi zadovoljni; zvonjenje je harmonično milodoneče, vsi jih radi poslušamo!“

Župni urad Slatina, Slavonija: „Poslana nam zvana su vrlo lijepo i dobro izradjena, glas je jasan. S toga mogu mirne duše Vašu ljevaonico svakoj župi preporučati. Sav je narod nad zvonima oduševljen!“

Župni urad Petrovaradin: „Nova 4 zvona primili smo u potpunom redu. Narod je vrlo zadovoljan sa izradom novih zvona, ki imajo vrlo lijep vanjski oblik, a slike i natpisi su vrlo precizno in točno izradjeni. No najviše je obradovao ove župljane vrlo jasan i skladan zvuk, koji se je poput valova vrlo blago i harmonično ljujao po zraku i dopirao do duše i srca ovdasnjih župljana. Osobito u več, kada su zvona zvonila „Ave Marija“, narod je išao iz svojih kuća, te je otkrivene glave molio se Bogu i slušao sa udivljenjem vrlo lijepe, mile i ugodne glasove novih zvona, koji su se u tih večernje doba poput mile pjesme razlijevali po ovoj župi i okolici. Stoga Vam budi izrečena najtoplija hvala i od mene i od mojih župljana!“ — Ovo možete dati štampati o slovenske novine ... Ivan Renčević, I. r. župnik.

Izkušeni

vinica

se takoj sprejme pod ugodnimi pogoji. A. Viher, Maribor, Koroska cesta 53. 234

Kdor hoče

dobro zobno kremo, naj se prepriča, da je to le

„ITO“

ki se povsod dobi.

Dežne poniave

za vozove in konje, gamaše, nahrbtnike, potne kovečke in turbice

gonilne jermene

v vseh šrinah I. t. d. priporoč.

Ivan Kravos, Maribo

Aleksandrova cesta 18
Slomškov trg 6.

CUNJE

krojaške, suknjene in platnene odpadke, staro železje, kovano in vilito, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

A. A. belter.

Maribor, Dravska ulica 15.

Zamenjam tudi staro železje, katero je za uporabo, s kovaškimi odpadki in vilitino.

Klobuke

perilo

čevlje

dežne plašče, dežnike, nogavice, kravate itd. kupite najceneje pri

Jakobu Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Za dolge in puste zimske večere kupujte knjig

„Cirilove knjižnice“ Dosadaj izšlo 7 knjig

Dobite jih po zelo nizki ceni v prodajalni

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

MEDNARODNI VZORČNI VELESEJEM V PRAG

16.—23. MARCA 1924.

Najugodnejša prilika za nakup vsakovrstnega blaga, ki je razstavljeno v 17 skupinah. Nad 2000 razstavljalcev

Izredne potovalne ugodnosti

33 odstot. popusta na čehoslovaških železnicah, veljavno tudi za brzovlake 75 odstot. znižani vizum za potni list

Pojasnila in legitimacije daje

Ceškoslovaški konzulat,

Ljubljana, Breg 6.

Aloma Company, d. z. o. z.

Ljubljana, Kongresni trg 6.

KUPUJE

se vedno le najboljše in najcenejše za domačo potrebo vsakovrstno manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki

KAROL WORSCHKE, Maribor, Gosposka ul. 10

Perje za postelje!

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE.

a) Za otroke:

Kvišku srca, 35, 36, 47 D.
Rajski glasovi, 58, 62 D.
Prijatelj otroški, 7.50, 8.50 D.

b) Za odrasle:

Bogomila, 22, 25 D.
Pobožni kristjan, 15 D.
Češčena Marija, 47, 52 D.
Nebesa naš Dom 68, 80, 90 D.
Venec pobožnih molitev, 40 D.
Venec pobožnih pesem, 15 D.
Sv. Pismo, Evangeliji in Dejanja apostolov 12 D.

Kvišku srca! Pesmarica (zl. obr.), 15 D.

Premišljevanja za celo leto I. in II. del, 32 D.

Družba vednega češčenja. Dve molitveni uri, 3 D.

Kratko navodilo za pobožnost M. B. Kraljice src, 6 D.

Vir življenja, 29, 41 D.

Bog med nami, 20 D.

Večno življenje (rdeča obreza) 24 D, (zлата obreza) 33 D.

Nebeška hrana I. in II. del, 29 in 41 D.

Priprava na smrt, 20 D.

Somišljeniki, šrite naše liste.